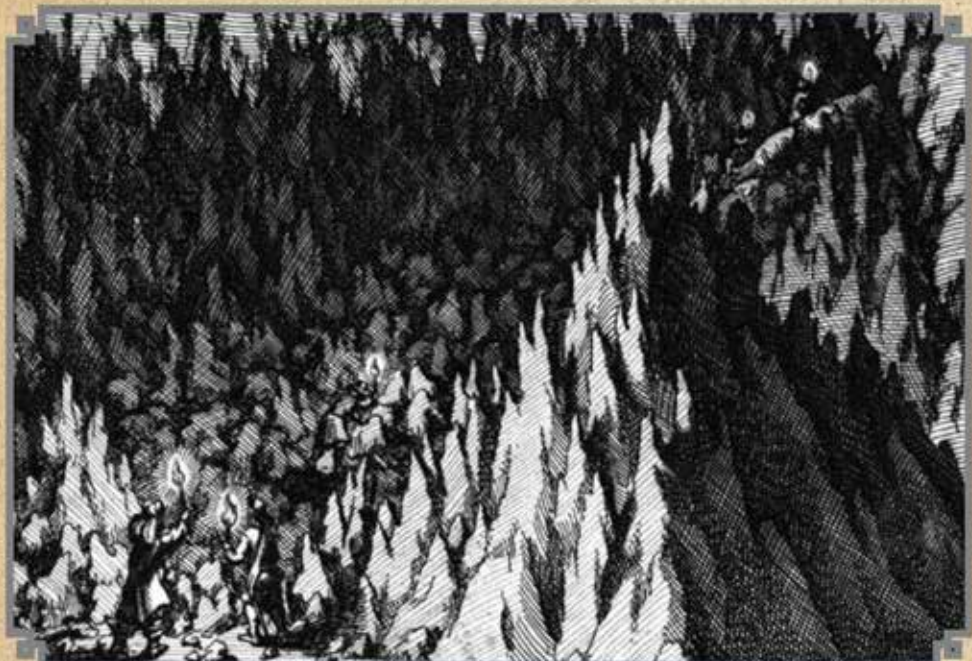

Baumanns grotta

Återutgivning av text från 1882

En gratis publikation från
e-boksbiblioteket.se

Baumanns grotta
– Återutgivning
av text från 1882

av V v Ripperda

Redaktör Mikael Jägerbrand

ISBN 978-91-7757-090-5

Copyright © 2016 Mikael Jägerbrand / Virvelvind Förlag, Lysekil
Den här e-boken ges ut av E-boksbiblioteket Förlag (imprint)

Mer info: www.e-boksbiblioteket.se

Förord

I den här e-boken får du läsa en spännande berättelse om ett besök i Baumanns grotta.

Det här är en av de vackraste grottorna i Tyskland och är fortfarande ett populärt resmål.

Den här texten handlar om en av de mest sevärda grottorna i Europa, Baumannsgrottan i delstaten Sachsen-Anhalt i centrala Tyskland.

I e-boken får du läsa om ett spännande besök i slutet av 1800-talet då författaren V von Ripperda har diskussioner både med guiderna och andra besökare.

Grottan är döpt efter sin upptäckare, Baumann, som hittade den av en slump år 1536.

Här finns mycket vackra stalaktiter och stalagmiter samt stora salar där man då och då håller konserter.

Den här grottan öppnade för allmänheten redan år 1646 vilket gör den till en av världens äldsta besöksmål.

Skildring av Baumanns grotta

Den här texten skrevs av V v Ripperda och översattes till svenska år 1882. Texten publicerades ursprungligen i tidskriften "Illustrerad Familj-Journal" med rubriken "Baumannshålan".

Det var redan sent på eftermiddagen då jag ankom till Rübeland, och jag gick strax från gästgifvaregården ut till Baumannshålan.

Rübeland är endast en by, som ligger lugnt inbäddad mellan några små berg och höjder, liksom ett sofvande barn mellan sina mjuka kuddar. Ingången till Baumannshålan är utanför byn på toppen utaf en af de små höjderna; bakom dessa resa sig de "riktiga" bergen stolt mot himmelen.

När jag nådde dit upp, träffade jag tvenne herrar, som talade franska; de kommo höfligt emot mig och presenterade sig såsom holländare. De frågade mig på franska, om jag ville företaga turen ned i hålan tillsammans med dem. När jag tackat för deras tillbud, frågade den ene af dem, som hade ett stolt, motbjudande utseende, om jag önskade tala franska, tyska, engelska eller grekiska.

Jag var tillintetgjord — fyra språk! — nej, här gälde det att inte ge

sig; jag låtsade därför som om jag ej blifvit det ringaste öfverraskad och svarade ganska lugnt på tyska, att som ryska språket icke här var representerat, ville jag helst välja tyskan; detta var också det naturligaste efter som vi uppehöll oss på tysk mark.

”Ryska! — men, min herre, detta språk kan min vän, herr Donnenhöfer — — Donnenhöfer — denne herre talar ryska!”

”Mycket förbunden”, svarade jag och bugade mig.

Han smilade och kom åter med en salfva, som var ännu mera förkrossande; jag dignade formligen ned under tyngden af alla dessa hvisslande och surrande ljud, som strömmade från hans breda läppar.

”Min herre”, sade jag till honom på tyska, i det jag lade min hand lugnande på hans skuldra — det tycktes mig nemligen, som skulle han qväfvas af alla dessa konsonanter, som i halsbrytande hast vältrade öfver hvarandra och blandades tillsammans i hans tals forsande ström — ”min herre, låtom oss tala tyska, ty det är min princip, att alltid tala det landets språk, på hvars territorium jag befinner mig.”

”En princip måste man respektera”, sade ändtligen odjuret Donnenhöfer på tyska, ”men finner ni för öfrigt inte att jag hade rätt i hvad jag sade?”

”Jo, fullkomligt — jag är helt och hållet af er mening.”

Det satt tre vägvisare eller s. k. förare, klädda i bergsmansdräkter, icke långt ifrån oss. Nu skulle vi välja en förare. Dessa sutto och sågo ut som unga damer på en bal — man kunde nog se, att de redan hade deras uppmärksamhet hänvänd på oss; men de låtsade ännu som om de icke hade det ringaste begrepp om vår tillvaro.

Jag föreslog att välja den förste och mest imponerande af dem; jag tror att detta var därför att han liknade aflidne skådespelare

Mantzius och derigenom förekom mig så bekant. Förslaget gick igenom och föraren reste sig upp med stor högtidlighet och framtog ur en liten låda några bergslampor, dem han räckte oss med en allvarlig, man kunde nästan säga bekymrad blick.

”Unge herre”, sade han vänd till mig, ”ni är väl tillräckligt afkyld? Jag vill så ogerna att det skall hända er något.”

”Ja”, svarade jag något förlägen — jag började känna mig något — — nå ja, något eftertänksam. Han tog derpå lampan ur min hand, undersökte den noga, hvarefter han åter lemnade mig den, i det han sade med en mörk min:

”Denna lampa får ni inte släppa ur handen, så vida ni inte vill att det skall gå er, som det gick Baumann; för öfrigt får ni följa nära efter mig och alltid göra så, som jag säger. — I, mine herrar, ha ju företagit nedstigningen i går och veten således besked.”

Dessa sista ord, som blefvo ställda till mina reskamrater, lugnade mitt nervsystem, hvilket känt sig något angripet vid förarens tal. Dessa tvenne herrar hade således en gång förr gjort nedstigningen och icke funnit den värre, än att de ville företaga den ånyo. Jag beslöt mig alltså för att visa mig som en man, följde de andres exempel och tände min lampa.

Denna var en liten obehaglig tingest, ett riktigt tortyrinstrument: den osade och sprakade, så att gnistorna flögo mig upp i näsan; den lyste mycket jemmerligt, hvaremot den värmdde förträffligt; den var nära vid att vara glödande, i synnerhet handtaget, som satt midt öfver flammen; men jag tänkte på Baumann och höll modigt ut.

Baumann! — hvem är då denne Baumann? — Jo, hans historia är snart berättad.

Baumann lefde af att samla bergkristaller, på hvilka det, åtmins-

tone i forna dagar, skall ha varit stor rikdom i Harzen. Dessa kristaller funnos samlade i hålor, ofta ända uppe på de mest otillgängliga fjelltopparne, och det var därför likaså besvärligt, som med faror förenadt att på detta sätt förvärfva sitt lifsuppehälle.

En gång under året 1672, när han ströfvade omkring på den lilla Bodeflodens vestra strand, träffade han på en trång öppning under några buskar på toppen af några låga klippor; han tände sin berglampan, undersökte fördjupningen och fann att denna måste sträcka sig temligen långt in under fjellet samt att den var rymlig nog för att han kunde krypa in uti den och undersökte den nogare, hvilket han också gjorde. Den underjordiska gången utvidgade sig allt mer och mer, tills den slutligen mynnade ut i en stor hall, som hvilade på höga pelare; rundt omkring sig på fjellets väggar såg han underliga figurer — det var en helt ny verld som han upptäckt. Dessa väldiga pelare, kunde de vara byggda af människohänder och kunde detta storartade rum vara urhålkadt i klippan medels menskligt arbete? — Nej, nej, det måste vara andar, som rådde här — de andar, som arbeta i jordens inre, ledda och styrda af den mäktiga naturen. Och hör! — de arbetade ju fortfarande — ”dropp! dropp!” hördes det i regelmässig takt — ”dropp! drop!” — detta var byggmästarens hammarslag — det ljud som ett ur — tidens ur.

Han följde med ögonen dessa smärta pelare uppåt, ständigt uppåt, tills de försvunno i mörkret uppe under hålans hvälfda tak. Det var ständigt något nytt som fängslade hans uppmärksamhet; han kände sig som Aladdin i den förtrollade hålan. — Stackars Aladdin! den lampa som du bär i handen är blott jordisk; stackars Aladdin! du har icke Noureddins trollring på ditt finger — lampan släcks och du står allena i mörkret, i det förfärliga mörkret — grafvens mörker!

Blödande och medvetlös störtar du tillbaka från den hårda klippväggen; fjellet i den kalla Norden eger inga alfer, som kyssa dina läppar, medan du sover — det är kallt och utan medlidande. — ”Dropp! dropp! faller droppen med samma kristallklara klang som förr, nu, när den mäter en döendes sista timmar.

Baumann uppvaknade åter ur sin medvetlöshet, han famlade sig fram i det förfärliga mörkret, krypande på händer och fötter och sväfvande i dödsfara för ett hvar steg; och detta varade i fyra dygn — fyra dygn, nästan utan föda tillbragta i ett mörker så djupt och tröstlöst, att sjelfva andedrägten tycktes stanna dervid. Fyra dygn i en nästan hopplös kamp mot döden och öfvergifven af alla, med undantag af Gud, för hvilken ingen afgrund är för djup, intet mörker för ogenomträngligt.

Ändtligen på fjerde dygnet såg han ljus, solens strålande ljus, skinna på kristallerna i fjellets kalla inre — han var räddad — pånyttfödd tycktes det honom. Tänk dig, kära läsare, hvad han måste ha känt — tänk dig den djupaste förtvifvlan förvandlad till den mest strålande glädje, dödens mörker till Guds välsignade kärleks ljus! —

Man hade uppgett hoppet om att få återse honom, och hans hustru, hans små barn, ja, alla dem som älskat den unge och lefnadsglade mannen begräto hans tidiga död.

Solen gick ned och alla sågo de på och talade bedröfvade med hvarandra om den aflidne; de sågo uppåt bergen, hvarifrån han ju aldrig mera skulle återvända. — Då fingo de se en gammal, hvithårig man komma gående nedåt gångstigen, ställande sin kosa mot byn; han stödde sig mot en bergstaf och släpade sig blott med möda framåt och det tycktes som om han för ett hvar steg skulle digna ned till marken. — Nu stod han framför dem, sträckte ut sina armar, nämde

ett namn — sin hustrus namn — och sjönk medvetslös i hennes armar.

Detta var Baumann, den "bergtagne".

Han var återfödd till ljuset, men detta fordrade honom också för allvar igen — två dagar derefter gick han in till det ljus, som aldrig fördunklas — till Guds eviga ljus.

Vår förare stod vid hålans ingång med sin berglampa i handen. Han tog sig godt ut och detta visste han också sjelf — det är effekten som det kommer an på i våra dagar. Och denna underjordiska resa, som icke var förenad med flera faror än en resa till närmaste skog, skulle göras så dramatisk som möjligt; därför började han också med att framsäga följande prolog, hvarmed han lyckades temligen väl:

"Med mig till förar' kan du skrida tryggt
Igenom fjellportalen, utan våda,
I hålan ned, att der med undran skåda,
Hvad Gud, vår skapar', har af droppar byggt.
Här hvälfver sig på samme mästares ord,
Som spände himlatältet öfver jord,
Der solens gyllne strålekrona lågar,
Den sköna hålans tempelhöga bågar.
Än droppens oföränderliga takt
Förkunnar högt den store mästar'ns makt.
Som städse nya former af de gamla
Förstår att böja, sammanfoga, samla,
Som städse håller i sin verkstad vakt."

"Välän! nu kan vår färd börja. — Glückauf!"

Och så började vår vandring med denna bergsmans helsning.

Det är omöjligt att i korthet ge en fullkomligt klar bild af detta intressanta, underjordiska rike, i synnerhet efter ett så flyktigt besök; jag vill därför inskränka mig till det, som fäst sig starkast i mitt minne.

Det dröjde icke länge, förr än jag kom till den öfvertygelsen, att alla dessa högtidliga förberedelser blott voro, om man så vill säga, effektmedel, såsom jag redan anmärkt. Man skall ju ha något för sina penningar, och hvad kan man väl få, som är mera värdt, än medvetandet af att man är en hjälte, eller åtminstone något liknande? Med det nyss citerade lyriska utbrottet hade vår förare också sjunkit fullkomligt ned på vanliga dödligas ståndpunkt — tills vidare; ja, hvad som värre var: han hade dertill blifvit en mycket vanlig "förare" med sölig och sömnig röst och ett fullkomligt förstenadt ansigte.

Vi kommo till den första hallen eller afdelningen; detta är den största i denna del af hålan, som besökes af vanliga resande. Vi hade, så vidt jag erinrar mig, kommit dit genom några smala gångar och öfver några broar, på hvilka vi ständigt gått nedåt. Vår förare stannade vid ingången till hålan och visade oss en framspringande sten, sägande: "Här, mine herrar, var det som Baumann stötte sitt hufvud, så att det blödde, hvarefter han dignade medvetslös ned!" Derpå kommo vi in i hallen, hvars golf var beströdt med grus. — "En gång om året", berättade föraren, "hålles det fest här; hålan är då praktfullt belyst och man dansar då muntert här inne."

Man dansar! — Jag betraktade detta ofantliga rum med de höga pelarne och det höga hvalfvet, som försvann för min syn högt uppe i mörkret. Jag hörde dropparnes enformiga: "dropp! dropp!" och såg alla dessa förunderliga och fantastiska figurer — jag tänkte på

Baumann och sedan på förarens ord: "man dansar!" Menniskorna roa sig, skämta och le i detta beundransvärda rum, som är högtidligare än en kyrka. Man dansar och skämtar här på detta ställe, der du, Baumann, kämpat den förfärliga fyra dygn långa dödskampen! Man känner icke, att ditt öde är en bild på hela människoslägtets nöd! Menniskorna dansar här, der Gud byggt dem en kyrka, på det att de, liksom du gjorde det, skola söka efter ljuset, med ängslan i hjertat och hoppet vänt till himmelen.

Ryssen tänkte kanske detsamma som jag, ty han sade på sitt eget torra sätt, i det han stack sin arm inunder min:

"Det är ändå otroligt hvad människorna äro praktiska! Hvilken balsal — inte sant? Detta är likaså snillrikt uttänkt, som festerna för förnuftets gudinna i "Notre Dame" under revolutionen."

Nu sade föraren att vi skulle släcka våra lampor, hvilket vi gjorde; men hvilket mörker följde icke derpå! Det blef tungt för andedrägten, en köldrysning for igenom kroppen och man kände sig så ensam, så outsägligt ensam. Jag ville tala, men var nästan rädd för min egen röst; jag hviskade sakta en fråga och fick svar i samma ton, men svaret hördes som om det kom långt borta ifrån. Föraren var nu försvunnen — vi sågo alla bort i den riktning, der vi sett det svaga skenet af hans lampa försvinna. Då sågs ett svagt ljus i hållans bakgrund, detta var som en morgongryning, och vi sågo en klippgrupp, ett stort landskap med en väldig, silfverglänsande flod, framför oss, och uppe på de höga bergen låg en borg, hvars murar voro nästan nedsjunkna i gruset och hvars höga torn voro mycket medtagna af vind och väder, förmodligen också af fiendens angrepp. Det ljusnade allt mer och mer — det blef dag, ljusan dag, derpå försvann åter ljuset. Det led emot aftonen, solen gick ned och uppe på den mörka

himmelen syntes en stjärna, ännu en och åter en, men dessa rörde sig så oroligt; det flammade starkt upp ännu en gång, derpå försvann ljuset.

”Bengalisk belysning!” hviskade ryssen — jag kunde ha krossat honom!

Men stjernorna rörde sig ännu uppe på den mörka himmelen; var det icke som om de kommo närmare?

Nu kommo de ganska nära och nu kom också vår förare tillbaka. ”Glückauf!” ljöd ett rop — detta var ett sällskap som passerade. — ”Glückauf!” svarade vi och stjernorna försvunno bakom oss i mörkret.

Vi gingo vidare och kommo genom flera gångar och rum, uppfyllda af de förunderligaste skepnader; dessa hvimlade fram från alla hörn och krokor — det var en hel andeverld.

”Här, mina herrar, ser ni en skinka; det har förmodligen någon glömt här, men det måste också vara för länge sedan, ty den är mycket hård och föga lämplig för matsmältningsorganerna”, sade föraren och stötte med foten till en sten, som egde en förvillande likhet med en skinka.

”Stående qvickhet!” sade ryssen, ”vi fingo den till lifts i går af en annan förare.”

Vi kommo nu till ett litet rum, så litet, att förarens något omfångsrika person nästan fylde det fullkomligt; vi gingo den ene efter den andre in till honom. Han sjöng eller ropade upp emot taket och ifrån detta ljödo några starka och djupa orgeltoner. ”Det är några stora ihåliga rör, som föra upp till ljuset och som återge tonerna!” Åter en förklaring — för mig var denna nog, ty jag hade hört fjellen sjunga, sjunga så vackert, som ingen människa det förmår. — Derpå

kommo vi till gränsen för vår resa. Här stod "bispen" i full ornat och spärrade vägen för oss. "Bispen" var en droppstensbildning, så fin och kombinerad, att det hela verkligen såg ut som bilden af en af kyrkans ärevördiga fädrar. Man kunde visserligen komma längre fram, ja, mycket längre, men här stannade i allmänhet de vanliga resandena. Föraren berättade dock, att en engelsman, åtföljd af honom och en annan förare, företagit en tur djupare i hålan och att de under många faror och ansträngningar vandrat framåt — jag tror han sade i fjorton dagar — men ändå icke nått till ändan af hålan. De hade slutligen kommit till en oöfverstiglig afgrund och der måste de vända om.

"Ni var således med?" frågade ryssen.

Ja, det var naturligt.

"Men i går sade en annan förare, att han var med."

"Ja, vi voro också två."

"Ja, men dagen förut sade en tredje förare, att äfven han var med."

"Ja, det kan nog hända — — ty en af dem var min bror, som på den tiden blott var en gosse, och honom räknade vi inte."

"Ni är en god bror!" sade ryssen och tryckte förarens hand, hvarvid denne besvarade handtryckningen, utan att på minsta sätt känna sig generad.

Vi anträdde nu tillbakatåget; nu nådde vi utgången, men hvilken syn! — gången gjorde en svängning och medan vi stodo i ett ogenomskådligt mörker, lyste och glänste det i fjellväggens kristaller, liksom hade det varit Aladdins håla med alla sina kostbara frukter — det var denna syn, som Baumann såg efter de fyra dygnens kamp mot döden.

Vår förare stälde sig midt i ljushafvet, der han tog sig synnerligt

väl ut, och framsade prologen:

”Var helad, sol, i all din prakt,
I gyllne strålkran!
Den aktar ej din stora makt,
Som lefver i din glans;
Men vi, som stiga dag för dag
Ned i det djupa schakt,
Der evigt droppens hammarslag
Förkunnar, Gud, din makt,
Vi veta bäst hvad du oss gaf
I solens ljusa strålehaf;
Derför var helsad, sköna sol! — Glückauf!”

Teckning av Conrad Bruno publicerad år 1658.

Fler böcker: E-boksforlaget.se

Om du gillar e-böcker om historia så kommer du att gilla utbudet hos E-boksforlaget.se

Det här förlaget är specialiserat på utgivning av äldre texter om arkeologi, resor och biografier.

Alla titlarna går att hitta hos de flesta e-bokhandlare, i iTunes samt på många bibliotek.

Här är några exempel på titlar:

Klassiska deckare

- "Sherlock Holmes: »Gloria Scott»"
- "Sherlock Holmes: Beryllkronan"
- "Sherlock Holmes: De fem apelsinkärnorna"
- "Sherlock Holmes: De rödhårigas förening"
- "Sherlock Holmes: Den avhuggna tummen"
- "Sherlock Holmes: Den blå karbunkeln"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna brudgummen"
- "Sherlock Holmes: Den försvunna kapplöpningshästen"
- "Sherlock Holmes: Blodbokarna."
- "Sherlock Holmes: Det spräckliga bandet."
- "Sherlock Holmes: Den grekiske tolken"
- "Sherlock Holmes: Musgraves ritual"
- "Sherlock Holmes: Det gula ansiktet"
- "Sherlock Holmes: Det hemlighetsfulla mordet vid skogssjön"
- "Sherlock Holmes: Den hemlighetsfulla patienten"
- "Sherlock Holmes: Börsmäklarens biträde"
- "Sherlock Holmes: En skandal i Böhmen"
- "Sherlock Holmes: Krymplingen"
- "Sherlock Holmes: Lorden och hans rika amerikanska brud"
- "Sherlock Holmes: Mordet i Reigate"
- "Sherlock Holmes: Tiggaren med den kluvna läppen"

Arkeologi

- "Solgudens yxa och Tors hammare"

- (1899)
- "Hällristningarnas ålder" (1869)
- "Feniciska kolonier i Skandinavien" (1875)
- "Hällristningar på Kinnekulle" (1892)
- "Forntidens perioder" (1892)
- "Hur gamla är hällristningarna?" (1869)
- "Bohusläns bygdeborgar" (1909)
- "Bohuslänska hällristningar" (1879)
- "Fynden i Troja" (1878)
- "Förbindelse mellan Skandinavien och vestra Europa före Kristi födelse" (1889)
- "Svear och götar under folkvandringstiden" (1905)
- "Husaby kyrka" (1899)
- "Hällristningarna i Järrestad" (1881)
- "Nordens fartyg från hednatiden" (1872)
- "Anmärkningar rörande figurteckningar från forntiden" (1842)
- "Grafkistor af klufna och urhålkade stockar" (1894)
- "Den svenske solguden och den svenske Tyr" (1906)
- "Skånska fornminnen" (1853)
- "Ölands fornminnen" (1874)
- "Tors hammare" (1872)
- "Våra fornminnen – vad de lära oss" (1916)
- "Sveriges fasta fornlämningar från hednatiden" (1901)
- "Förstörda fornminnen i Bohuslän år 1924"

Djur & natur

- "Svenska djur i folktron" (1898)

- "Skäggets historia" (1893)
- "Kattens kulturhistoria" (1882)
- "Djurens sömn" (1889)
- "Katten i forntida Egypten" (1889)
- "Ett dygn på månen år 1870"
- "Orkidéernas historia" (1894)
- "Blomsterspråket" (1888)
- "Sveriges hundraser" (1880)
- "Guide till biskötsel" (1885)

Kulturhistoria

- "Midvinterns solfest" (1894)
- "Julen på 1870-talet – Skildringar och illustrationer i svenska tidskrifter"
- "Om julens härkomst" (1899)
- "Julen i Skåne på 1820-talet"
- "Nyaste och tillförlitligaste Drömboken" (1918)
- "1870-talets bästa tips för frisyr och utseende"
- "Lyxens historia" (1870)
- "Gaffelns historia" (1889)
- "Kanalbyggen på planeten Mars" (1888)
- "Vårt solsystem" (1878)

Resor

- "Ett besök i Venedig år 1878"
- "Strandgatan i Visby år 1879"
- "Resa på Dalslands kanal år 1877"
- "Nyköpings slott" (1877)
- "Ett besök i Marstrand år 1882"
- "Min resa i Blekinge och Kalmar år 1854"
- "Resor med luftballong år 1873"

- "Runlejonet i Venedig" (1871)
- "En utflykt på Mälaren år 1871"
- "Skildring af Vestergötland år 1882"
- "Kalmar slotts historia" (1880)
- "Ett besök i Södertälje år 1881"
- "En färd på Donau år 1882"
- "Ringmuren i Visby" (1874)
- "Fredrikstens fästning och Karl XII" (1879)
- "Petras helgedomar" (1921)
- "Ett besök i Boxholm år 1885"
- "Skildring av Riseberga klosterruiner" (1874)
- "Borgholms slottsruin" (1878)
- "Rundtur i södra Frankrike år 1880"
- "Ett besök på Djurgården sommaren 1868"
- "Sigtunas tidiga historia" (1872)
- "Helgeandskyrkan i Visby" (1878)
- "Norrköpings historia" (1871)
- "Ett besök i Waxholm år 1870"
- "Vadstena slott" (1875)
- "Skildring av Island" (1870)
- "Besök på Gripsholms slott år 1895"
- "Ett besök i Rom år 1870"
- "Besök på Helgoland år 1874"
- "Guide till Uppsala år 1875"
- "Kyrkoruinen S:t Katarina i Visby" (1877)
- "Gripsholms slott" (1877)
- "Ett besök i Strängnäs år 1874"
- "Ett besök i Visby år 1906"
- "Bohus fästning" (1869)
- "En resa på Rhen år 1866"
- "Ett besök i Ystad år 1872"

Svensk geografi

- "Märkliga orter i Sverige" (1883)
- "Skildring av Värmland år 1882"
- "Skildring av Dalälven år 1876"
- "Skildring av Ångermanland 1882"
- "Skildring av Bohuslän år 1882"
- "Skildring av Dalsland år 1882"
- "Skildring av Närke år 1882"
- "Skildring av Öland år 1882"
- "Skildring av Stockholm år 1882"
- "Skildring av Västmanland år 1882"
- "Skildring av Härjedalen år 1882"
- "Skildring av Gästrikland år 1882"
- "Skildring av Jämtland år 1882"
- "Skildring av Göteborg år 1882"
- "Skildring av Halland år 1882"
- "Skildring av Blekinge år 1882"
- "Skildring av Gotland år 1882"
- "Skildring av Södermanland år 1882"
- "Skildring av Östergötland år 1882"

Vikinger

- "Vikingatidens Lund och Birka" (1909)
- "Jomsvikingarnas saga" (1888)
- "Fyndet av vikingaskeppet i Gokstad år 1880"
- "Hervars och Hedreks saga" (1888)
- "Carl Larssons Uppsala-tempel" (1908)
- "Sagan om Ragnar Lodbrok och hans söner" (1880)
- "Sverige och vikingafärderna västerut" (1924)